

Drangedal kommune

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 13/00429-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Erik Selander Jensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fagnemnd for utmark	21.03.2013	09/13

Fastsettelse av minsteareal for elg i Drangedal

Rådmannens innstilling

Fagnemnd for utmark opprettholder minstearealet på 2500 daa for elg

Vedlegg

1. Innspill til fastsettelse av minsteareal elg i Drangedal – Olav T. Vrålstad

Referanser i saken

Hjorteviltforskriften

Mål for forvaltning av elg i Drangedal 2012-2014

Bakgrunn

Fagnemnd for utmark har mottatt innspill til minstearealet på elg fra grunneier Olav T. Vrålstad. Han foreslår på bakgrunn av de momentene det vises til i vedlegg 1 at minstearealet skal settes opp til 7000 daa med muligheter for 50 % avvik opp eller ned.

Jaktrettshavere, jordbrukere, jegere og andre som har rettslige interesser i elg, hjort, rådyr og bever kan fremme forslag ovenfor kommunen om endring av minsteareal. Dette må gjøres innen 1. mars og kommunen må ved endring av minstearealet fastsette en endringsforskrift innen 15. april.

Saksfremstilling

Kommunen fastsetter minstearealet for elg, hjort, rådyr og bever i en forskrift. Det kan fastsettes ulik minsteareal for ulike deler av en kommune dersom det er vesentlig forskjell på beitegrunnlag, bestandstetthet eller skadepress. Ved fastsetting av

forskjellige minstearealer, bør grensene mellom områder med ulikt minsteareal følge klare skillelinjer i terrenget. Fastsetting av minsteareal er det viktigste virkemiddelet i reguleringen av bestandsstørrelsen. Minstearealet bør samordnes med de øvrige virkemidlene for å nå målene med hjorteviltforvaltningen. Andre virkemidler er fravik fra minstearealet og bestandsplanlegging.

Før fastsetting av minsteareal skal kommunen vurdere følgende:

- *Kommunens målsettinger for utvikling av bestanden(e)*
- *Bestandenes tetthet/størrelse og sammensetning, hovedsakelig basert på jaktstatistikk, sett elg/sett hjort og andre tilgjengelige opplysninger om bestandsutviklingen for vedkommende art i kommunen/regionen*
- *Beitegrunnlag og artens livsvilkår ellers, herunder sesongtrekk*
- *Eventuelle konflikter i forhold til jord-, hage- og skogbruk*
- *Viltpåkjørsler langs vei og jernbane samt annen irregulær avgang*
- *Andre mulige konfliktpunkter*

Fagnemnd for utmark har gjennom “mål for forvaltning av elg 2012-2014” vedtatt ulike målsettinger for utvikling av elgbestanden.

Hovedmålsettingen:

En sunn, produktiv og bærekraftig bestand som gir en høy og mest mulig stabil avkastning til nytte og glede for rettighetshavere, jegere og den øvrige befolkning. Elgstammen bør holdes på et nivå som ikke forringer beitegrunnlaget og ikke skaper uhåndterlige trafikkproblemer.

Bestandstettheten skal stabiliseres på dagens nivå, dvs. at sett elg pr. jegerdagsverk skal ligge i nærheten av 0,3

I tillegg er det bl.a. vedtatt disse delmålene:

- Tilstrebe et ku : okse forhold på omkring 1,5:1
- Sett kalv pr. ku skal ikke under 0,55
- Gjennomsnittlig kalv- og ungdyrvekter skal opp i hhv. 55 og 120 kg
- Det skal jobbes for at flest mulig vald tildeles gjennom bestandsplaner. Innen målperiodens utløp skal minst 60 % av godkjent areal tildeles gjennom bestandsplaner
- Bestandsplanområder og vald med bestandsplan skal gis en reel mulighet til å påvirke utviklingen av “egen” bestand.

Bestandstettheten målt i sett elg pr. jegerdagsverk etter jakta 2012 viser at vi ligger i nærheten av bestandsmålet, men noe under med en indeks på 0,26.

Kommunen har ikke gjennomført beiterregistreringer siden 2008 og resultatene den gang viste en tydelig overbeiting og et høyt beitepress på ROS-artene. Hvis man ser på

trenden i bestandsutviklingsindeksen sett elg pr. jegerdagsverk fra 2008 og frem til i dag er bestanden sannsynligvis noe redusert, men det har foreløpig ikke resultert i høyere kalv- og ungdyrvekter. Det er derfor grunn til å tro at beitegrunnet ikke er vesentlig bedret.

Bortsett fra enkelte (eldre)tilbakemeldinger på beiteskader på furubestand i øvre deler av kommunen kjenner en ikke til konflikter knyttet til jord-, hage- og skogbruk. Det er også få tilfeller av elgpåkjørsler langs vei og jernbane.

Olav T. Vrålstad har rettmessig fremmet innspill til minstearealet på elg. Han viser bl.a. til at fellingene og sett elg observasjonene har gått ned og ønsker et minsteareal på 7000 daa med mulighet for avvik på 50 % opp eller ned.

Med et minsteareal på 7000 daa vil man maksimalt kunne tildele 217 elg hvis alle valdene hadde fått 50 % avvik ned. Områdene med høyest bestandstetthet som Tørdal og delvis Kjosén ville fått den største reduksjonen i kvotene.

Dersom vald i grønn sone hadde fått 50 % avvik fra minstearealet ned og vald i gul sone ikke hadde fått noe avvik fra minsteareal vil det gitt en samlet tildeling på 149 elg i Drangedal.

Et minsteareal på 7000 daa vil resultere i at 4 godkjente vald ikke lenger er store nok til å få tildelt kvote. Et minsteareal på 7000 daa vil videre resultere i at vald eller bestandsplanområder som ønsker å utarbeide bestandsplan minimum må omfatte et areal på 140 000 daa, da hjorteviltforskriften krever at bestandsplaner minimum skal omfatte 20 ganger minstearealet. Det er pr. dags dato bestandsplaner på ca. 66 % av arealet som Drangedal kommune administrerer. Med en endring av minsteareal til 7000 daa vil ingen vald/bestandsplanområder lenger være store nok til å ha bestandsplan.

Rådmannens vurdering

Fagnemnd for utmark har vedtatt målsettinger for forvaltning av elg i perioden 2012-2014. Målsettingene er etter rådmannens vurdering delvis nådd. Bestandstettheten skal stabiliseres i nærheten av 0,3 sett elg pr. jegerdagsverk. Resultatene etter jakta 2012 viser at vi ligger på 0,26. Elgstammen skal være sunn, produktiv og bærekraftig. Bestandskondisjonen er fortsatt svært lav med gjennomsnittlige kalv- og ungdyrvekter på hhv. 51 kg og 108 kg. Det ble sett 0,53 kalv pr. ku og tvillingraten var på 6 %, noe som også er svært lavt.

Som Faun naturforvaltning ved flere anledninger tidligere har påpekt så har den lave bestandskondisjonen høyst sannsynlig en sammenheng med høy bestandstetthet i

forhold til beitegrunnlag. Målet om en sunn, produktiv og bærekraftig bestand er etter rådmannens vurdering ikke nådd da bestandskondisjonen fortsatt er svært lav.

Det er satt et delmål om å tilstrebe et ku : okse forhold på 1,5 / 1 og resultatene etter jakta 2012 viser 1,61 / 1 noe som er bra sammenliknet med tidligere år . Det er også satt et mål om at 60 % av godkjent areal skal tildeles gjennom bestandsplaner og nå tildeles 66 % av arealet gjennom planer.

På bakgrunn av at vi fortsatt har en svært lav bestandskondisjon og vi ligger i nærheten av bestandsmålet på 0,3 sett elg pr. jegerdagsverk kan ikke rådmannen se behovet for å øke minstearealet. Et annet viktig moment er at vi er inne i en planperiode hvor grunneierne på 66 % av det godkjente arealet har utarbeidet bestandsplaner. Dersom kommunen endrer minstearealet når man er midt inne i en planperiode må samtlige planer revideres og mange vald må antagelig innlede nytt bestandsplansamarbeid. Etter rådmannens vurdering er dette uheldig og lite forutsigbart for grunneierne som kanskje har brukt mye jobb og tid på å få til bestandsplansamarbeid og utarbeidelse av planer.

Konklusjon

Fagnemnd for utmark opprettholder minstearealet for elg.

Fagnemnd for utmark har behandlet saken i møte 21.03.2013 sak 09/13

Møtebehandling

Line M. J. Vrålstad, Stein G. Clemensen, Jørgen T. Bø, Terje Bjørnsen og Ole Jostein Berntsen fremmet følgende forslag til vedtak:

Drangedal kommune har som målsetting å stabilisere elgbestanden på 2009 nivå. Bestanden i 2009 er av Faun anslått til om lag 1000 dyr (vinterbestand). Fagnemnda har ved en gjennomgang av sett elgskjema sett at bestanden sannsynligvis er under dette nivå.

I 2009 ble det sett 1670 dyr og felt 254, i 2012 ble det sett 1086 dyr og felt 169 dyr. Det ble i høst felt en elg pr. 5900 daa i gjennomsnitt, men med store lokale variasjoner. Tildelt kvote i perioden har vært om lag 320 dyr pr. år, antall felte og sette dyr følger hverandre rimelig likt, noe som indikerer at bestanden er på vei ned. Vi er kjent med at situasjonen er noenlunde lik i nabokommunene. Magne Skarprud, viltansvarlig i Nissedal og Kviteseid, skriver at tilveksten i en frisk elgbestand kan være på 30 %, men anslår tilveksten i Nissedal til om lag halvparten av dette. Dersom elgbestanden i Drangedal er på ca. 1000 dyr og at tilveksten er noenlunde lik med Skarpruds anslag og at kommunens målsetting skal følges, bør ikke uttaket overstige 150 – 200 dyr.

Det refereres ifra forskrift og retningslinjer til den nye hjorteviltforskriften, vedrørende bestandsplaner.

“Dersom viktige bestandsmessige forutsetninger for planens godkjenning ikke lenger er til stede, spesielt hvis minstearealet i kommunen må endres pga. betydelige forandringer i bestandsstørrelsen, skal planen justeres og kommunen skal gi ny fellingstillatelse for gjenværende del av planperioden. Hvis minstearealet økes slik at valdet eller bestandsplanområdet ikke lenger tilfredsstiller arealkravet for å få godkjent en bestandsplan, kan det søke om samarbeid med naboeiendommer for å tilfredsstille det nye arealkravet og søke om godkjenning av ny bestandsplan. Alternativt skal kommunen tildele fellingstillatelser i samsvar med § 21.

Dersom det oppstår vesentlige avvik fra det planlagte årlige totaluttaket av dyr og antallet av de ulike kategoriene, kan kommunen vedta å trekke godkjenningen tilbake. For bestandsplanområder er det avviket i bestandsplanområdet samlet som skal vurderes. Hva som er vesentlig avvik kan ikke defineres eksakt, og det vil være opp til den enkelte kommune å utvise skjønn i forhold til avvikets omfang målt opp mot planens og kommunens mål. Generelt er det slik at både en “underbeskatning” og en “overbeskatning” i forhold til planlagt årlig kvote, både i antall totalt eller for en spesifikk kjønns- eller alderskategori vil ha konsekvenser i forhold til planens måloppnåelse. Kommunen bør derfor vurdere om avvikene fører til et jaktuttak som ikke er forenelig med målsettingene til kommunen og bestandsplanen. Det må utvises betydelig grad av skjønn fra kommunens side i slike saker, men det antydes at avvik i størrelsesorden over 10 % normalt skal regnes som vesentlige. Det må imidlertid tas hensyn til hvor detaljert avskytingen er beskrevet i bestandsplanen. Tilsvarende vil det ikke være anledning til å overføre en større del av en “ubenyttet” kvote fra ett år til et annet”.

Slik vi tolker forskriften er det ikke anledning til å “surfe” i kvotene, men at planene skal legges opp til et realistisk fellingsmål.

Vi har sett nærmere på de enkelte bestandsplanområdene og finner bare 2 områder som har klart å oppfylle kriteriene i forskriften.

Det er Øvre Kjosens bestandsplanområde som med sine 70 300 daa har lagt opp til et årlig uttak på 28-29 dyr. De har felt 27 dyr inneværende høst. Videre har også Rundkoll bestandsplanområde på 56 400 daa oppfylt forskriften, med 16 av 19 planlagte dyr. Sannes/Henneseid bestandsplanområde på 50 000 daa har felt 11 av 16 planlagte dyr. Gabrolaget Tørdal på 70 787 daa har felt 27 av 40 planlagte dyr. Bø/Sollid-Tveit/Kleppe og Vestlifjell bestandsplanområde på 74 786 daa har felt 10 av 28 planlagte dyr. Åse-Vøllestad på 66 132 daa har felt 6 av 27 planlagte dyr. Med andre ord så har bestandsplanområdene sammen felt kun 128 av 205 planlagte dyr.

Fellingsprosenten i § 21 vald er heller ikke i nærheten av tildelt kvote.

Fagnemnd for utmark i Drangedal foreslår på bakgrunn av overforstående momenter at minstearealet i kommunen settes til 5000 daa, med mulighet for 50 % avvik begge veier. Dersom avvik ønskes nedover må valda ha tilstrekkelig god dokumentasjon for å søke om dette.

Hilde T. Kirkeby fremmet følgende forslag:

Minstearealet opprettholdes men alle vald gis 50 % avvik fra minstearealet opp.

Votering

1. Rådmannens innstilling ble satt opp mot forslaget fra grunneier Olav T. Vrålstad. Line M. J. Vrålstad erklærte seg inhabil og deltok ikke i voteringen. Forslaget fra Olav T. Vrålstad falt enstemmig.
2. Rådmannens innstilling ble satt opp mot forslaget fra Line M. J. Vrålstad, Stein Gunnar Clemensen, Jørgen T. Bø, Terje Bjørnsen og Ole Jostein Berntsen. Rådmannens innstilling falt med 2 mot 5 stemmer.

Vedtak

Fagnemnd for utmark foreslår å endre minstearealet for elg til 5000 daa.

Forslaget sendes på høring og fristen for innspill settes til 4. april 2013.

RETT UTSKRIFT

DATO 22.mars.2013